

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-09-000 311
Дана, 11.12.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца М.К., сина И., Г. Улица ..., сада у А., кога заступа пуномоћник Д.С., адвокат, Г., Улица ..., против тужених Општине Г. коју заступа Правобранилаштво Републике Српске, Сједиште замјеника Бања Лука, а правобраниоца заступа његов помоћник Анђа Врбљанац, Р. Д.О.О. Г., кога заступа вршилац дужности директора Н.В., као законски заступник и И. а.д. Г., 78400 Г., Улица ..., кога заступа директор и законски заступник Г.П., диплинж., а њега заступа пуномоћник Н.В., запослен у Р. Д.О.О. Г., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-08-001 175 од 29.08.1008. године на сједници одржаној дана 11.12.2009. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Градишци број 072-0-П-06-000 723 од 24.12.2007. године одбијен тужилац М.К. син И. (у даљем тексту: тужилац) с тужбеним захтјевом којим је тражио да се утврди да је живио у заједничком домаћинству са својим оцем И.К., као носиоцем станарског права на стану у Г., у Улици ..., који се састоји из двије собе, једне кухиње, једног купатила, предсобља и ходника, укупне површине од 52м², стан број 10/1 и да му као члану породичног домаћинства припада право на усељење у тај стан, као и право на откуп стана од власника стана. Тужилац је обавезан да првотуженој Општини Г. (у даљем тексту: првотужена) накнади парничне трошкове у изинос у од 200 КМ, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, у року од 30 дана под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Гж-08-001 175 од 29.08.2008. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка из члана 209. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС" број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09, у даљем тексту: ЗПП) с приједлогом да се та пресуда преиначи или укине у цјелини и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи утврђење постојања тужиочевог права на усељење и на откуп спорног стана, ближе описаног у изреци првостепене пресуде, по основу живота у заједничком домаћинству са својим оцем И.К., који је имао својство носиоца станарског права, на том стану.

Комунално предузеће К. -Стамбени погон, Б.Г., као организација за газдовање стамбеним зградама и тужиочев отац И.К. као носилац станарског права, закључили су, према утврђеном чињеничном стању дана 28. октобра 1966. године уговор о коришћењу спорног стана, који је тада припадао ... улици ... Из уговора произлази да је стан додијељен тужиочевом оцу на коришћење рјешењем ДИ Р. Б.Г. број 986/462 од 31.12.1965. године. Тужилац је стан користио у почетку заједно са родитељима, а послје мајчине смрти, са оцем И. Пошто је тужилац закључио брак, у стану је живјела и његова супруга. Почетком рата, тужилац је заједно са супругом напустио Г. То исто је учинио и његов отац И., такође поводом ратних збивања. И.К. је умро ... године у Н.Г. Према стању у списима тужилац није подносио захтјев Министарству за ... РС-Одсејку Г. за враћање спорног стана као напуштене имовине. Он је поднио тужбу првостепеном суду 29. децембра 2006. године.

Првостепени суд је на основу изведених доказа закључио да друготужени Р. Д.О.О. Г. (у даљем тексту друготужени) није пасивно легитимисан у овом спору, па је ради тога у односу на њега одбио тужиоца с тужбеним захтјевом. Из Одлуке о оснивању број 568/2003 од 04.11.2003. године произилази наиме да је трећетужена И. А.Д. Г. (у даљем тексту: трећетужена) основала друготуженог и да с обзиром на вријеме оснивања друготужени није био правни слѣдбеник даваоца спорног стана на коришћење (ДИ Р. Б.Г.). Према првотуженој и трећетуженој суд је тужиоца одбио са тужбеним захтјевом због пропуштања рока за подношење захтјева из члана 16. Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине у тексту који је био на снази у вријеме доношења првостепене пресуде („Службени гласник РС" број 38/98, 41/98-исправка, 12/99, 31/99, 38/99, 13/92, 64/02-исправка, 39/03 и 96/03 у даљем тексту: ЗПП ЗКНИ).

Чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда прихватио је и другостепени суд.

Схватања нижестепених судова су правилна.

Ревизија није основана.

Одредбама ЗПП ЗКНИ прописано је: да носилац станарског права на стан који је проглашен напуштеним има право да тражи враћање стана у посјед, као и члан његовог породичног домаћинства из члана 6. Закона о стамбеним односима (члан 15. став 1.); да се захтјев за враћање стана у посјед може поднијети у року од 16 мјесеци од дана ступања на снагу тог закона (члан 16. став 1.); да станарско право престаје носиоцу станарског права уколико не поднесе захтјев у року наведеном у претходном ставу (члан 16. став 2.).

Основни текст (без накнадних новела, односно исправки) Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине, објављен је у „Службеном гласнику РС" број 38/98 од 11. децембра 1998. године и у смислу члана 30. ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања, а то је 19. децембар 1998. године. Рок од 16 мјесеци из члана 16. став 1. ЗПП ЗКНИ трајао је до 19. априла 2000. године. По истеку овог рока носилац станарског права више није могао да тражи враћање напуштеног стан, јер му је станарско право на стану престало по сили закона (*ex lege*), а ни члан његовог породичног домаћинства (у овом случају-тужилац) чије се право на стан изводи из права његовог правног претходника-носиоца станарског права (овдје-његовог оца И.К.). Захтјев за враћање стана у посјед могао се је поднијети надлежном органу Министарства за ... Републике Српске (члан 15. став 2. ЗПП ЗКНИ) Комисији за ... (члан 23. истог закона), а у одређеним случајевима и суду (члан 14. став 3. истог закона).

Тужилац је поднио тужбу којом је покренуо овај спор, како је напријед речено тек 29. децембра 2006. године. Из стања у списима не произилази да је прије 19. априла 2000. године подносио захтјев Министарству за ... Републике Српске, односно Комисији за ... или тужбу суду за враћање стана. Нижестепени судови су, према томе, правилно одбили тужиоца с тужбеним захтјевом.

У вези ревизионих навода потребно је указати на слиједеће.

1. Члан 16. ЗПП ЗКНИ примјењује се не само на тужиочевог оца као носоца станарског права него и на тужиоца као члана његовог породичног домаћинства из члана 6. Закона о стамбеним односима („Службени лист СР БиХ" број 14/84-пречишћени текст, 12/87 и 36/89 и „Службени гласник РС" број 19/93, 22/93 12/99 и 31/99), ако се има у виду и напријед поменута одредба члана 15. став 1. ЗПП ЗКНИ.

2. Супротно наводима ревизије тужилац је могао у поступку пред надлежним министарством доказивати својство члана породичног домаћинства И.К. (члан 15. ЗПП ЗКНИ).

3. Пошто тужилац није био носилац станарског права на спорном стану, њему није ни могло престати станарско право. Њему је међутим престало право да због пропуштања строгог (преклузивног) законског рока материјалног права из

члана 16. ЗПП ЗКНИ тражи враћање стана у својству члана породичног домаћинства његовог оца као носиоца станарског права.

4. Пропуштање рока с обзиром на одредбе чланова 15. и 16. ЗПП ЗКНИ односи се и на тужбу којом тужилац тражи утврђење да је у спорном стану живио у заједничком домаћинству са оцем „и да му као члану домаћинства породичног припада право на усељење у тај стан, као и право на откуп стана од власника стана“.

5. Тужиоцу, с обзиром на напријед речено, није повријеђено право на дом из члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као ни право на заштиту имовине из члана 1. Првог протокола уз ту конвенцију, нити су му ускраћена било каква људска права. Конвенције о људским правима нису сметње домаћем законодавцу да пропише преклузивне рокове за остварење појединих права.

Како из изложеног произлази, нижестепене пресуде немају недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована (члан 248. у вези са чланом 241. ЗПП).

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић